

DÉLVIDÉK

(BÁCSKAI NAPLÓ) — POLITIKAI NAPILAP.

— Szerkesztőség és kiadóhivatal: —
Szabadka, IV., Rákóczi-u. 20.
Telefonszám 800.

Felolós szerkesztő:
KÓNYA LAJOS

Szerkesztő:
BERKES MÁRK

— Megjelenik mindennap délután. —
Előfizetési díjak: egész évre 60 K,
félévre 30 K, negyedévre 15 K.

Fiumét nem kapják meg az olaszok.

Zágráb, febr. 26. Ide érkezett hírek szerint az olaszok Fiumét rövidesen ki fogják irtani. Ha ez megtörténik, Wilson közbenjárásának tudható be, aki az Adria-kérdésben Jugoszlávia és Olaszország között a döntőbíró szerepétölti be.

A krajnai szlovének élelmezése.

Zágráb, február 26. Zágrábból jelentik, Varsasvidéken már megkezdtek a vágómarhák felhajtását a krajnai szlovének részére, akiknek az élelmezési viszonyai a legsiralmasabbak az egész délszláv területen. — Zsir és gabona szállományokat a közel jövőben Banátból és Bácskából indítják utnak Laibach-felé.

Az ujvidéki szerb radikális párt naggyűlése

Ujvidék, febr. 26. Az ujvidéki szerb radikális párt elnökei dr. Kraszojević György és dr. Manojlović Vladisláv f. hó 27-ére Ujvidékre a Szabadság-szálló nagytermében naggyűlést hívtak össze. A naggyűlés tárgysorozatának legfőbb programmpontja a pártnak az új államalakulat folytatán való teljes újjászervezése.

Kávéházakban kérje „Délvidék“-et.

Modern szirénhangok.

Máma sokan arra az álláspontra helyezkednek, hogy a nemi élet minden embernek éppen olyan magánügye, akárcsak az emésztés. Bizzuk tehát annak a szabályozását a természetre, amely ebben a legilletékesebb faktor. — Azért ne legyen senkinek joga gátat vetni a kifejtett nemi vágyak elé. Ne szóljon bele sem haza, sem társadalom, sem vallás. A teret át kell engedni az egyes ember korlátlan tetszésének. A naturalisták az állati biológia nevében követelik a jogot a szabad szerelemhez.

Ezzel szemben először is tiltakoznunk kell az állati szintre való lealacsonyítása ellen, de másodszor meg kell állapítanunk azt a tényt, hogy éppen az állati biológia cáfolja meg legfényesebben a féktelen uri morál jogát. — A természet Nékám Lajos dr. egyetemi tanár szerint a legszigorúban szabályozza az állatok nemi életét. Szigorúan szabja az időt, a helyet, a kort, a módot és gondoskodik arról, hogy a fiatal, a gyenge, a satnya kizárassék a fajfenntartó szerepből. . . . Az állat nemi élete kizárólag fajának szolgálatában áll.

A második tényező, amely talán a naturalizmusnál is veszedelmesebb a közszellem irányítására, nem egyéb, mint a társadalom blaziert elnézése és konvencionális gyávasága, mellyel a férfi szabadossága előtt lelketlenül szemet huny. Megértük az időt, amikor az ifjuságnak szabad szülők — anyák, orvosok hallgatag, — néha nyílt beleegyezésével a mocsárba sülyednie és végig-gázolnia az orgiákon. És itt az áltudomány nevében az önámítás ama nagyhangú kettős frázisával altatják el a lelkiismeretüket, hogy hiszen az önmegtartóztatás a fiatalemberre nézve ártalmas, sőt lehetetlen.

Nos, ennél hazugabb szirénhangot még nem ejtett ki a modern áltudomány. Mellőzöm a vallás apriorisztikus cáfolatát, hogy az Isten lehetetlen és a szervezetre ártalmas dolgot nem paranosol. Itt elég egy-két orvosi szak tekintélyre kivatkozunk. A krisztianiai egyetem orvosi testülete közös határozmányban így nyilatkozik:

„A csak nemrégiben újságokban és nyilvános összejöveteleken oly sokszor hangoztatott állítás, — hogy az erkölcsös életmód az egészségre káros, egyező meggyőződésünk szerint teljesen alaptalan. Oly betegség, vagy testi gyöngeség egyáltalában nem létezik, mely erkölcsös, önmegtartóztató életmódból származnék.“

Dr. Forel tanár kijelenti: „Soha sem láttam olyan elmebajt, mely a tiszta élet következménye lett volna, de igenis számtalanszor kezeltem olyant, mely a kicsapongás utóhatásaiból ered. Dr. Nékám szerint az önmegtartóztatás nemcsak hogy nem káros, de direkte előnyös a szervezet javára. Idézhetnők még Mantegazza, Eulenburg, Kornig, Niedner, Stark, Beale, May, Schüller, Hufland, Ebing Breuning és számtalan más orvosi nyilatkozatait. De már a felhozottak is ellegendők arra, hogy a férfivilág ne kiaszott iparlovagok és vallás-gunyoló gigerlik racslizására hallgason, hanem a zózanészre.

Ami pedig azt a másik — kétely alakban fölvetett önámítást illeti, hogy vajjon lehetséges-e az önmegtartóztatás: elég említenem, hogy a pogány Rómában, amely erkölcsileg igenmélyre sülyedt e kérdést soha sem vetették föl. Róma Veszta-papnőiben az önmegtartóztatás példáit szemlélte, ezért tüntette ki őket és ha megfeledeztek magukról halállal büntette. Tehát a pogányság igenis hitt az önmegtartóztatás lehetőségében. Amikor tehát a modern társadalom tagadja a tiszta élet lehetőségét, mé-

lyebbre sülyed az erkölcstelen Rómánál.

Ismerjük ezeknek az álprófétáknak determinista frázisait, amelyekkel a lobbanékony ifjuságot bünbe kényszerítik. „Bárgyuság magadat megtagadni, hiszen a természet vastörvényeinek ellenálni nem lehet.“ — Nos, ezeknek rövid a válaszuk: Menjetek és tépjétek ki a földből az akasztófaakat, nyissátok ki az összes börtönöket és fegyházakat, égessetek el az összes büntető kódexeket. Ha nincs akaratszabadság, nincs felelősség, és akkor minden büntetés égbekiáltó gonoszság, merénylet a szűztiszta természet ellen.

Valóban esodálatos az a törekvés, amellyel ma mindent patológiának akarnak minősíteni a hitetlen pszichiaterek. Olyan bünöket, amelyekért hajdan Isten Szodomát és Gomorhát tüzes kénköcsövel pusztította el a föld színéről, ki akarnak venni a felelősség, — következőleg a büntető kódexek hatásköre alól. Németországban már 10 évvel ezelőtt nagy mozgalom indult meg — különösen a felsőbb osztályokban és katonai körökben — hogy a homoszexualitásra vonatkozó büntető paragrafust ejtsék el.

Ilyen feneketlen piszokba, valóban, még Szodoma lakói sem feküdtek bele. — De ha egyszer az uri morál logikája szerint kezdünk gondolkozni, nem állhatunk meg a féluton: le kell süppednünk a szentpálkorabeli Korinthus mocsáráig. Ha minden jó és szép, amire a természet ösztönöz; ha a megtartóztatás ártalmas az egészségnek; ha a szenvedélyek hullámainak gátat vetni nem lehet: akkor valóban szabadságlevelet kell kiállítanunk a Nietzsche-féle szőke bestiának és Schwarzerbe kell zárunk mindazokat a közveszélyes erkölestanitókat, akik erényes és tiszta életre oktatják az ifjuságot.

Miért pang az építkezés Szabadkán?

(Saját tud.) Szabadka, febr. 27

Egy város életképességének, fejlődésének a kulturális és egészségügyi berendezéseken kívül, leginkább az építkezés a fokmérője. Ebből a szempontból kiindulva, sajnálatos kell megállapítani, hogy Szabadka különösen a háború folyamán nagyon lemaradt a városok versengésében. Alig van számottevő épület, amelyet az utóbbi években építettek és még ma sem észlelhető a legesélyesebb hajlandóság sem az építkezésekre.

A természetes fejlődéssel járó építkezéseknek az elmaradása legfőképpen abban leli magyarázatát, hogy a város tulnyomóan gazdálkodással foglalkozó lakossága határozott ellenszenvet tanúsít a bérházak építésével szemben.

Ha a gazdák építenek is házat, ezt csak a maguk számára építik, mert nem tartják érdemesnek, hogy lakókkal is verszódjenek. Ezt sok szempontból meg is lehet érteni, mert egy gazdasági udvaron nem szívesen látnak idegen elemeket, még akkor sem, ha emiatt a háztulajdonos bizonyos haszontól esik is el.

Ez a szociális ok a legfőbb oka tehát annak, hogy Szabadkán emeltes vagy nagyobb bérházak alig épülnek.

A másik oka az építkezések visszamaradásának az utóbbi években az építkezési anyagok folytonos drágulásán kívül a munkaerő hiánya volt, nem is szólva a háztekkel uzsora áráról. Az anyag és a munkaerő hiánya és drágasága miatt senki sem mert nagyobb építkezésekre fogni és mindenki arra várt, hogy kedvezőbb viszonyok következzenek be és így a tulkiadásokból megmeneküljön.

Hogy ez az óvatos építési politika mennyire helytelen volt, azt az épületek folyton emelkedő értékén kívül a nagy lakáskereslet és a lakásdrágaság is mutatja. Egészen világos, hogy a parlagon heverő háztekkek beépítésével több jövedelmet lehetett volna elérni, mint amennyit azok árának a sokszor mesterséges felverésével produkáltak, eltekintve attól, hogy ezzel a köznek, a város fejlődésének sem tettek jó szolgálatot.

Az építkezések helyett a meglévő épületek árának folytonos felverésében keresték számításait a háztulajdonosok és el is érték azt, hogy alig van számottevő város, ahol a házak ára olyan emelkedést mutatna, mint éppen Szabadkán, a lakáshiány pedig valóságos réme és megakasztója a város fejlődésének.

Ma az a helyzet van Szabadkán, hogy a lakosság jó része összezsúfolt, egészségtelen lakásokban tengődik és a háború után hazakerült emberek családalapítását, kereskedelmi és ipari vállalkozásait a legnagyobb mértékben megnehezíti és veszélyezteti a lakáshiány. Ezeken az állapotokon csak gyors építkezésekkel lehetne segíteni és ha a magánosok továbbra is így haszontalan és káros politikát folytatnak, a városnak kellene megfelelő bérházakat építeni.

Ezzel nemcsak a város haladását, fejlődését segítenék elő, hanem a város pénzét jó vállalkozá-

sokba is fektetnék és végül munkaalkalmat nyújtanának, ami szociális szempontból is nagyon üdvös volna, mert a hazakerült iparosok és munkásoknak bő munkaalkalmat nyújtanának. A lakáshiány és a lakásuzsora orvoslására ez volna a legcélravezetőbb hatósági beavatkozás.

Vége illetékes helyen is be kell látni azt, hogy a mai viszonyok mellett sem a kereskedelem,

sem az ipar nem fejlődhetik és a város vezetői akkor végeznek igazán üdvös munkát, ha a város fejlesztése minden kinálkozó alkalmat megragadnak, hasznosítanak, mert nem szabad szem elől téveszteni, hogy egy város gazdaságát nem a pénz teszi, hanem a haladást szolgáló kulturális értékek határozzák. És Szabadkán e téren még nagyon sok a tenni való! (a.ö.)

Az új nyomású bankjegyek becserélése.

(Saját tudósításunk.)

— február 27.

A „Délvidék“ adott hírt legelsőnek arról, hogy a második kiadású 20 koronás és az összes új nyomású bankjegyeket becserélik. — Ezzel kapcsolatosan közöljük most a polgármester erre vonatkozó felhívását, amely a következőket tartalmazza:

„Felhívom a figyelmét mindenkinek arra, hogy a közpénztárak csakis felülbélyegzett pénzeket fogadnak el és váltanak be és hogy a szerb-horvát-szlovén királyság által kibocsátandó bankjegyek — csakis a felülbélyegzett bankjegyekkel cseréltetnek ki. Le nem bélyegzett bankjegyek nem váltat-

nak be és nem cseréltetnek ki. — Felhívom továbbá a város közönségét, hogy amennyiben birtokában lennének második kiadású 20 koronás, vagy a magyar kormány által kibocsátott 25, 200 és 500 koronás bankjegyek, esetleg 1000 5000 és 10.000 koronás pénztárjegyek, azokat a saját érdekükben azonnal, de legkésőbb február 28-ig az állami adóhivatalnál vagy az Osztrák-Magyar Bank szabadkai fiókjánál felülbélyegzett bankjegyekkel cserélteték be. — Szabadka, 1919. február hó 25-én. Dr. Matievics s. k. polgármester.“

Gyufauzsora Szabadkán.

(Saját tudósításunk.)

Szabadka, febr. 27

Tulajdonképpen kár irni róla, mert általánosan megszokott valami, de vannak olyan szemérmetlen esetek, amelyek ugyancsak megérdemlik a kipellengérezést.

A gyufa ára a háború alatt aránylag még tűrhető volt, 10—15 20 filléért adták dobozát. Az utóbbi időben azonban csodálatosképpen még jobban elvadtak az állapotok. A békésebb idők még nagyobb drágaságot hoztak a fogyasztó nyakára a közszükségleti cikkekben s így a gyufa ára is emelkedett. Ma egy csomag gyufa amelyben tíz doboz van s amely 2 korona volt pár hónappal ezelőtt, csak egy korona. Természetesen vannak akik drágábban is adják. Van az V ik körben egy árdragító vénasszony, akit a rendőrség is igen jól ismer holmi gyufadrágítások és élesztődrágítások révén. Ez a néni kevesei a 10 koronás szédítően uzsora árat és 12—14 koronáért

kinálja a 10 dobozos csomagot, sőt még protekcionának nevezi, hogy ennyiért is adja. A néni különben az élesztőt is 30 koronáért számítja félkilogrammonként.

Tízenny négy korona egy kis doboz gyufáért, mondanunk sem kell, hogy rettenetes ár, de veszik mert a gyufahiány általános. Igazán csodálatos, hogy a hatóság nem tud beszerezni kellő mennyiségű gyufát a szükséglet fedezésére, holott itt az újverbázi gyufagyár, amely elláthatná egész Bácskát nem csak Szabadkát. Mert tévedés azt hinni, hogy Szabadkán van jelentősebb gyufakészlet, amely hosszabb időre elég. Sajnos, nagyon kevés van, s az a kevés is csempészett dolog, eltekintve a magas áratól.

Nem telik bele pár hónap, Szabadkának nem lesz egyáltalán gyújtója és visszatérhet a kova és tapló használatához, ha ugyan kap taplót és kovát.

Mérget adnak a dohányban.

— Megmérgezte vele magát egy tisztviselő. —

(Saját tudósításunk.)

— február 27

Megirtuk már a napokban, hogy a szabadkai utcasarkokon dohányt áruló nének és gyerekek egy része valóságos mérget árul. Ezek az árusok csak tovább manipulálnak a dohányyal, melyet látatlanban megvesz a dohányra éhes férfiközönség. Legfeljebb a tetejét látja a zacskóban levő csemegének és nem tudja, mi van a fenekén, vagy a közepén. De ha megnézi is az ígéretet, nem lát rajta semmi különösét és bátran sodorint belőle cigarettát.

Akkor érzi aztán a különös szagot, de persze nem törődik vele.

Tegnap este az egyik szabadkai tisztviselő aztán nagyon megjárta. Az után vásárolt dohányból vígan füstölt egy nagyobb társaságban, amikor egyszercsak hirtelen rosszullet fogta el s utána elájult, ugnagy csak nehezen tudták újra életre kelteni. A rosszullet oka a rossz dohány volt, mert már előre érezte a dohány kellemetlen „aromáját“.

Igazán ideje volna már végre

megrendszabályozni ezeket az utcai dohányosokat, Nem szabad tétlenül nézni, hogy a mérget a nyílt utcán, minden hatósági közeg szemelátlára árusítsák.

A szabadkai hajtóművészek.

(Saj. tud.) Szabadka, febr. 27

Hajtóművészeknek azon boldog halandók neveztetik, akik eltérően a nagyszámu gyalogrobotólótló kocsin és kezükben gyeplővel száguldják be hol céllal, hol céltalanul a szabadkai utcákat.

A speciálisan szabadkai értelemben vett hajtóművészek sajnos nélkülözik a művészberek általános jó szokása közül a legfőbbet. Gőgösek ők, heves vértiek és vakmerők is néha, sőt sokszor gorombák is, sőt legtöbbször azok. Ezekben a tulajdonságokban sajnos nagyon megegyeznek mindnyájan, főleg a gőgösségben.

Ki sem lehet mondani mennyire lenézik a kocsiak szédítő magasságáról a kétlábon vergődő Is-ten teremtményét. Az antipatiát gyakran ki is mutatják azzal, hogy ha egy-egy ilyen kétlábu egyén az ugnyevessett kocsitra kerül, irgalom nélkül eltiprószándékot táplálnak ellene, sőt neki is mennek és úgy apai, mint anyai családfáját elsorolják neki, az ördöggel és más rossz szellemekkel kapcsolatosan, ha szegény áldozat valahogy mégis megmenekül a lepényé taposás elől.

Egyes hajtóművészek még fokozottabb gőgről is tesznek tanúságot. Ha valaki lovaik elé tévedne, de belátván szörnyű bal-lépését menekülni óhajt, nem sajnálnak bőrért néhány ostorsuhintást sem, természetesen kellő közreműködéssel fűszerezve.

Bármint egyezők is a művészek fő jellemző tulajdonságai, helyesebben bár egy ivásuak, azért egymás iránt nem mindig viselkednek barátságos indulattal. Sokszor irigység győzti őket egymás iránt és impjzans versenyeket rendeznek egymás között a népes piacon a legazalt emberek és állatok portetemei fölött. Egyben viszont rendesen és egyhanguan megegyeznek, tudniillik abban, hogy okvetlen szükségesnek látják a vasárnapi déli korzót száguldó fogataikkal felkeresni, szétzavarván a jámbor sétálókat.

Éme sok és művészi tulajdonság mellett sajnos van egy prózai is, az, hogy niába nemzette őket a lovaíról híres Szabadka s hiába hajtóművészek — hajtani nem tudnak, sőt kétségbe ejtően tehetetlenségnek bizonyultak, — amiért is nagyon rájuk férne egy kis rendőri ellenőrzés és megrendszabályozás, mert a szabadkai közönség nem hajlandó már tűrni, hogy testi épségét veszélyeztesse a lóhajtásban teljesen analfabéta elemek.

— A délszláv nyelv oktatása. A városi tanács Dimitrievics Draga tanítónak, ki a tanítónképző intézetben a délszláv nyelv oktatását végzi, az óadijait havi 200 koronában állapította meg, ezzel szemben a délszláv nyelv tanításáról lemondott Tőkő Etelka tanítónő havi 120 koronás fizetését megszüntette.

Rendbehozzák a közutakat.

— Négy új kutat is furnak —

(Saját tud.) Szabadka, febr. 27

Már több cikkben foglalkoztunk azzal, — hogy a város területén a közutak száma nagyon kevés és a meglévő kutak is nagyon siralmas állapotban vannak.

Az események most arra engednek következtetni, hogy ezeken a türelmetlen állapotokon segíteni fognak.

A tegnapi tanácsülésen ugyanis Strassburger mérnök előterjesztésére az új közutak furásához szükséges Mannesmann csövek beszerzését határozta el. Egyelőre négy új kutat furnak, és az ehhez szükséges csövek beszerzésére a városi tanács Szenes Kálmán szabadkai gépészt bízta meg azzal, hogyha lehetséges, az ügy sürgősségére való tekintettel, a csöveket Jugoszlávia területén szerezzék be. — A meglévő közutak anyacsövei is, a mérnöki hivatal szerint már teljesen átrozsdásodtak, és ezek kicseréléséről is gondoskodás történik. A közutakban nagyon szegény Szabadkára jobb időket várhatunk.

Szemét

az ablakok alatt

(Saját tud.) Szabadka, febr. 27

Tegnap számban megemlékeztünk arról, hogy a városi hátság nem találja kifogásolni valónak, ha a város szemétjét a lakott Bleszák-telep háta mögé hordják, ahol azután szabadon ronthatja a levegőt.

A helyzet, sajnos, nemcsak a Bleszák-telepen van így. Nagyon sok szabadkai utcán tapasztalható az a sajátos szokás, hogy a háztulajdonosok vagy a lakók a szomszédjuk ablakai alá hordja a szemétet.

Azelőtt az erkölcsök jámborabbak voltak, mert csak az utcára hordták ki a szemétet, ma azonban már szembetűnő helyre teszik.

Természetesen nagy öröme alig ha tellik a lakónak, ha ablaka előtt szemétrakás diszeleg, ami nemcsak az esztétikai érzékét bántja, de jogos bosszankodást válthat ki a gondatlan szomszéd ellen s egészségi okokból is. Ablaknyitogatás természetesen nem lehetséges szemétrakák mellett.

Ilyen eset nagyon sok van Szabadkán és nem látjuk át, hogy a köztisztviselési hivatal ne segíthetne rajta.

— **Batyubál.** A magyar államvasúti kapusok és hivataloszlógák március hó 1-én este 9 órakor — az Ognyanov vendéglőben batyubálát rendeznek.

NAPI HIREK.

— **Ráner üzletvezető nyugdíjazását kérte.** Illetékes helyről értesültünk, hogy Ráner Ödön, szabadkai máv. üzletvezető, állásáról nem mondott le, mint azt egyik szabadkai lapársunk megírta, hanem egészségi okokból csak nyugdíjazását kérte.

— **A közkórház gondnokát felfüggesztették.** A közkórház ellen lefolytatott vizsgálat eredményeképpen dr. Matievics István polgármester-főispán, Schneider Miklóst, a közkórház gondnokát felfüggesztette állásától. A gondnok ellen az a vád merült fel, hogy a kórház ügyeit nem vezette szabályszerűen. A fegyelmit megelőző vizsgálatot a kórház más alkalmazottai ellen is elrendelik.

— **A városi tisztviselők pótszegélye.** A közigazgatási tisztviselők is megkapják a febr. és március hónapokra járó havi 300 koronás pótszegélyt. A magyar népköztársasági kormány erre vonatkozó rendeletét a Narodna Uprava magáévá tette és a városi tanács már meg is kapta a határozatot, hogy az összes városi alkalmazottaknak azonnal utalják ki a két hónapra járó 900 koronát. A városi tisztviselők eszerint már a legközelebb hozzájutnak eme jogos követelésükhöz.

— **Kinevezés.** Dr. Mamusich Mihály közalapítványi ügyek igazgatóságának fogalmazóját a közalapítványi ügyek ügyészévé nevezték ki.

— **Halálozás.** Ifj. Mihálovits Sándor szépligeti jegyző felesége, született Arnold Margit f. hó 17-én meghalt. Szerdán temették el Szépligeten nagy részvét mellett. Az elhunytban Arnold Károly nyugalmazott bácskai keresztesi jegyző leányát gyászolja.

— **Eltörölték az iparcikkek maximális árát.** A tegnapi tanácsülésen Rajcsics gazdasági tanácsnok előterjesztésére, a hus, zsír, szalonna, buza, rozs, árpa, zab, kukorica, a kivi, perac, zsemlye és a tűzifa kivételével a többi élelmiszerek és cikkek eddigi maximális árát a városi tanács megszüntette.

— **A Szabadkai Kath. Legény Egyesület** március hó 2-án este fél 8 órai kezdettel színelőadással egybekötött táncmulatságot rendez. Színdarabként ezúttal a „Cigány” népszínmű 3 felvonásban. Utána tánc reggelig.

— **A gázgyár tisztviselői a városházán.** A gázgyár tisztviselőit, míg a gázgyár üzeme ismét megindul, a városházán osztják be különböző ügyosztályokba.

— **A sírdogáló nénemaszszony.** Egy jámbor áldozópap a

Szentföldön óhajtotta bevégezni földi zárandoklását és csakugyan el is indult Jeruzsálembe.

Elindulása előtt még egyszer fölment a szöszökre, hogy a hívektől, kik őt nagyon szerették, búcsút vegyen.

Megy haza egy jó asszony a bucsuprédikációjáról, folyton a szeméit törölgetve.

Egy ismerőse kérde tőle, hogy miért sír.

— Hát tudja, az az áldott jó lelkistyánk most bucsuzott el. Elmegy a Szentföldre. Alig hogy elkezdett beszélni, mindjárt tele lettek a szemeim könnyel, de egy darabig csak türtőztetem magamat. Hanem, mikor azt mondta: *Mezopotámia, akkor már tovább nem bírtam tartani!*

— **A Szabadkai Munkás Testdöző Egyesület bálja.** A Szabadkai Munkás Testdöző Egyesület a farsangban második nagysikerűnek ígérkező bálját a Park-kávéház helyiségeiben március hó 11-én este 8 órai kezdettel fogja megtartani. Felkéri a vigalmi bizottság azon t. hölgyeket, akik még ezideig meghívót nem kaptak s arra igényt tartanak, hogy forduljanak a rendezőséghez. A jegyek ára 6 korona. Előre váltható a rendezőség tagjainál.

— **Az öreg fiskális meg fiatal ügyvéd fia.** Valamelyik nagy uradalom megbízta jó nevű fiskálisát egy urbéri pörnek a vitelével, amely pör egyre tovább húzódott; a fiskális megöregedett, gyermekei fölnevelkedtek s a pörnek még mindig nem ért véget.

Végre is beleunt a sok vesződségbe, nyugalomba vonult s az irodáját az urbéri pörrel együtt átadta fiának aki kevéssel az előtt tette le az ügyvédi vizsgát.

A fiatal ügyvéd törekvő ifjú ember volt, utána látott az urbéri pörnek s rövid fél év múlva fényesen megnyerte azt.

Örömtől sugárzó arccal sietett édesatyjához, az örvendetes eseményt jelenteni neki.

— Kedves édesatyám! mégis csak jobban kitanulnak a mostani ügyvédek, mint a régiek! Te harminc esztendeje vesződtél ezzel az urbéri pörrel s nézd, én felesztendő alatt megnyertem azt!

— Igazad van kedves fiám: Csak hogy látod, én ebből az egy pörből valamennyiteket kitanítottalak, míg te egy kettőre végít szakitottad; azért azt gondolom, hogy a régiek is csak ériettek valamt.

— **A szabadkai Vörös-Kereszt Egyesület** március hó 2-án, vasárnap d. e. fél 12 órakor tartja rendes évi közgyűlést, (dr. Sántha:szanatórium Lenkey utca) amelyre az elnökség a tagok szíves megjelenését kéri.

x **Kovács István tanár** VII. kör., Fűzfás-utca 256. sz. n. (Vetró-féle fűszerüzlet közelében) levő tanfolyamán elfogad tanításra gimnáziumba és egyéb iskolákba járó fiú- és leánytanulókat, valamint magántanulókat is.

Felolós szerkesztőnk telefonszáma: Pálter 34.

A Lifka-Mozi műsorából:

Csütörtöktől—vasárnapig Jókai Mór világhírű regénye Az Aranyember III. (befejező része). Főszereplők: Beregi, Berky, Lenkey, Rajnai Gábor.

Hétfőtől—szerdái **Mia May**, a legbájosabb filoprímada nagygyógy ujdonsága, poétikus szindarabja **A végzet utjai**. Szerelmi játék, 4 felvonásban.

Csütörtöktől—vasárnapig Várkonyi Mihály szenzációs ujdonsága **A vig özvegy**. Lehár operettje 4 felvonásban, eredeti zenével.

A Korzó-Mozi műsorából:

Csütörtök—vasárnap: A Nordisk-gyár világhírű attrakciója. Főszereplő: Gunnar Tolnás és Carlz Wieth. Művészi rendezés, gyönyörű felvételek. **A koldus grófnő** nagy dráma 4 felvonásban. Pompás pótműsor.

Hétfő—szerda: Schnitzler Artur híres szindarabja. Főszereplő: Psylander. Remek irodalmi slager **Szerelmeskedés** színmű 4 felvonásban.

Nyomatott s kiadótulajdonos, Eszterházy Nándor és Irodalmi Vállalat, mint az ötvözetes könyvnyomdájának Szabadkán, Kisközi-utca 30. sz.

LIFKA-MOZI

Csütörtöktől—vasárnapig

Az aranyember

III. része.

Kezdeté fél 4 és fél 6 órakor

vasárnap 3, fél 5, 6 és fél 8-kor.

fogak és fog-sorok.

Valódi amerikai

Különlegességek fogászati munkákban, aranyból és platínából, valamint arany- és platínafogak, koronák és hidak, ugyazintén szájpadlás nélküli fogak. Foghúzás, teljes és részleges dentális és fogtömések (plombások).

Schäffer Géza vizsgáló fogtechnikus. Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon 56

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék” kaphat Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka vasúti hírlap-irásitól.

Egy szegény özvegyasszonyt kinek egyetlen fia, Károly Ödön kereskedősegéd a haretéren elesett lelketlen emberek teljesen kirabol-tak. Kéri a jószívű kereskedő emberek támogatását. Károly Lajosné VII. kör Erdő-utca 88.

Nonni és Manni

Két islandi gyermek igaz története.

Írta: Jón Svensson S. J.

3

Ezután anyámhoz mentem és kértem engedelmét a másnapi haláshoz. Anyám beleegyezett azzal a rendes kikötéssel, hogy csak jó idő esetén menjünk és ne távolodjunk el nagyon a parttól.

Es az utóbbi feltétel nem vágott tervembe, mert hisz a rendesnél beljebb szándékoztam evezni. Azenban nem árultam el gondolataimat és köszönetet mondva kislétem a szobából.

Ezért a hibáért csakhamar keservesen kellett bűnhődnöm. Másnap gyönyörű, verőfényes napra virradtunk. Az égbeoltogat felhétlenül kékellett és a levegő telítve volt a vadvirágok ezreinek illatával. Tökéletes szélesend uralkodott.

Menyire örültünk ennek Mannival együtt! Hisz ennél szebb időt nem is kívánhatunk volna.

Már jó korán hozzáláttunk a készülődésünkhöz. A vízre bocsátottuk piros-zöldre festett kis csónakunkat és én magamhoz vettem halásszerszáimaimat, t. i. egy hosszú zsinort, melynek végére ólommal volt erősítve. Ennek szájából két horog logott ki. Csalátékul egyelőre kis rongyot akasztottam rájuk; ezt szeretik a halak kikezdeni.

Éppen bele akartam segíteni öcsémnek a csónakba, amikor egy öreg asszony közeledett felénk. Thordis azonban nem volt jóságos, hanem Istenfélő, öreg özvegy-asszony.

— Hová készültök, gyerekek? — kérdezte tőlünk.

— A fjordra, halászni — felelttem Thordis észrevette a zsebemből kikandikáló fuvolát.

— Hát ott is fuvolázni akarsz? Kissé zavarba jöttem.

— Igen, úgy melleleg, Thordis fürkészőleg nézett rám.

— Nem tudom miért, de nagyon aggodom miattatok. Azonban remélem, hogy Isten megoltalmaz benneteket, — tette hozzá nyomatékkal.

Szavai különös érzést keltettek bennem.

Kis szünet után ismét megszólalt az öreg:

— Hallod-e, Nonni nem állnál el inkább tervedtől?

— De ugyan miért? — kérdeztem.

— Mert veszedelmes vállalkozás az két kis fiúnak egyedül — szólt kis öcsémre tekintve.

Kissé gondolkodóba estem magam is és már-már lemondtam a kirándulásról. Ekkor megszólalt Manni:

— Hát nem indulunk még?

— De igen — viszonzám én önkéntelenül — megyünk már, Manni.

Igyekeztem leküzdeni félelmemet és e szavakkal fordultam Thordishoz:

— Mégsem adhatjuk fel utunkat, olyan régen örülünk már neki s szüleink is megengedték.

— Nos hát, Isten nevében — szólt az öreg —, de legalább az Ódery földnyelven túl ne menjetek, hanem maradjatok a kikötőben, a hajók között. Ott elég helyetek van a kalandozásra.

— Majd vigyázzunk magunkra — felelttem kitérőleg.

Azt nem ígérhettem meg, hogy a kikötőben maradjunk, a hajók

között, mert ez meghiusította volna egész tervünket, melynek kiviteléhez magányos helyre volt szükségünk a tengeren. Félbeszakítottam tehát a szóváltást, elbucsztam az öregtől és beegittem Mannit a csónakba. Azután magam is utána ugrottam és ellöktem a csónakot a parttól.

Nyugodtan siklottunk tova a víz tükörsima, kristálytisza felületén. Manni ujongott örömeiben.

— Oh be szép, be szép! — kiáltotta tapsolva.

Néhány újabb lökés után mihamar mély vízre jutottunk.

Mint hogy Manni még kicsiny volt az evezéshez, így szeltem hozzá:

— Tudod mit, Mani, hisz te derék gyerek vagy, ma te leszel a kormányos.

Ez tetszett neki s azonnal el is foglalta helyét. Én a padomra ültem, kezimbe vettem az evezőlapátokat és most gyors ütemben szeltem az áttetsző vizet, melyen a napsugarak aranyként tündökölték.

(Folyt. köv.)

„Ferravin“ vasas chinabor.

Erősítő szer gyengélkedőknek, vérszegényeknek és lábadozóknak
Élvágyat gerjesztő ideget erősítő s vért javító gyógyszer. Számoltalan orvosi ajánlás.

Szabadkán kapható. Decsy Jenő ár gyógyszeráránban. Jelenlegi ára félliteres palackonként 10 K. — A „Ferravin“ névre tessék ügyelni.

Értesítés!

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy I., Kölcsey-u. 248 sz. a. a főpostával szemben

férfiszabóüzletet

nyitottunk. Elfogadunk minden szakmába vágó munkákat u. m. mindennemű férfiruha és felső kabátok mérték után való elkészítését a legújabb divat szerint, továbbá fordításokat javításokat és vasalásokat is eszközölünk. A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradunk kiváló tisztelettel:

Michler és Glasz

férfi szabók.

Ha igazán kellemesen

akar mulatni, hozassa meg a most legújabbban megjelent.

„UJVÁRI TELEFONÁL“

című kétoldalas, tréfás hangtató hanglemezt.

Ára: 6 darab ócska, lejátszott hanglemez Ezen lemez pénzért nem kapható.

Ujvári Károly e lemez ugyan csak megkacagtatja a hallgatóit, Elejétől végig holt-ra nevette!

Kizárólag csakis

W Á G N E R

„Hangszernagyruház“-nál
Budapest, József-körut 15. Flók. IX., Ráday-u. 18
Telefon: József 35-92.

Beszélőgépek 200 koronától 1000 koronáig.
Fényképes dalszövegek, lemez- és hangszérjegyek ingyen!

Arverési Hirdetmény.

Alulírott állami közjegyző közönségesen teszem, hogy a bélipar rt. szabadkai cég által Ehrenfeld Géza budapesti lakosnak eladott s a vevő által át nem vett mintegy 200.000 méter szózott vékony marhabél 1919. március hó 3 án délután 3 órakor az eladó rt. helyiségeiben (VI. Halasi-ut 194.) a legközelebbi érőnek 50.000 és 150.000 méteres két tételben készpénzfizetés ellenében nyilvános magánarverésen közbenjöttömrel eladták.

Dr. Flatt Viktor
áll. közjegyző.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a

bérekocsi megrendelést

a mai nappal ismét üzembe hoztuk. A bérekocsik

csak megrendelés

utján állnak a t. közönség rendelkezésére. Telefon 840.

Bánó és Bröder

Egy sarokház

fűszerüzlettel eladó

VIII. kör, Berkes-utca 331.

Erdélyi Józsefné

Apróhirdetések.

Egy szó ára 30 fillér.
A legkisebb hirdetés 3
kor. Felvilágosítást hirdetésügyekben a kiadóhivatal ad. Telefon 300

Jó esaládból való iskolás fiút vagy leányt teljes ellátásra vevők eim a kiadóba.

Takarítónő jó fizetéssel azonnali belépésre kerestetik Bánó és Bröder cégnél. 39-2

Szódavíz gyáramban egy olyan letöltő embert keresek, ki ért a gép javításához is. Ugyanott egy konyhafelszerelés is eladó. Deák-u. 67. 38-3

Tüchtige Fein-Schneiderin—derzeit in Zobnatica—empfiehl sich den geehrten Damen zur Instandsetzung, eventuell Instandhaltung der Garderobe. Gefällige Zuschriften werden erbeten an die Redaktion dieses Blattes. Ottilde Meixner 39-2

Alig használt ebédlesekény és konzoltükör eladó. VI., Oder-u. 138 a

Két asztalasztanoneot fizetéssel felveszek. Wilhelm Erneszt, Bajai-ut 514. 44-1

Több függő lámpa kézi fűszerkocsi és üvegek eladók. Magyar-u. 577. 43-1

Két szobás, lehetőleg utca lakást keresek a város belső területén. Címzet e lap kiadóhivatalába kérek. 40-3

Egy bolti szelga azonnal felvétetik. Stern Adolf varrogópraktárában Szabadkán Deák u. 41-2

Egy takarító nőt keresünk. Jelenkezni lehet a Lifkamoziban.

A szezedi uti huszárlaktanya mögött eladó 27 házhely parcella. Érdeklődni lehet.

Bánó és Bröder
cégnél.

Kapható
frissen érkezett
Kelettengeri tekeres,
pácott hering
és
oroszhál.
Nolcsék Géznál.

Telefon-sz. 222